

19. märts 2026

Pöördumine Vabariigi Valitsuse poole

Lugupeetud Eesti Vabariigi peaminister,
lugupeetud Eesti Vabariigi Valitsuse liikmed

19. märtsil 2026 jõuab Eesti linnade ringteedele sõnum, millele vastamist ei saa enam edasi lükata. Põllumajandussektor teeb ennast nähtavaks – mitte vastandumiseks, vaid selleks, et juhtida tähelepanu küsimusele, mis puudutab kogu riigi tulevikku: **kas Eesti suudab ise oma toidu toota ning olla konkurentsivõimeline Euroopa turul?**

Tegu on rahumeelse ja koordineeritud aktsiooniga, mis toimub üle Eesti. Traktorid ei tule linnaruumi häirima, vaid meenutama, et toidujulgeolek algab põllult. Eesti elanike jaoks sageli nähtamatu töö muutub nähtavamaks, sest põllumajandus on ristteel, kus tuleb teha strateegilisi otsuseid.

Konkurentsivõime on vähenemas, kuna Eesti tootjad tegutsevad Euroopa ühisturul jätkuvalt ebavõrdsetes tingimustes. Eesti põllumajandustootjate toetused on Euroopa Liidu keskmisest enam kui 20% väiksemad. Investeeringud vähenevad, sest poliitikakeskkond on ebapiisavalt prognoositav. Regulaatiivne koormus kasvab, kuid ei loo lisandväärtust. Kõige kriitilisemalt – põllumajandus- ja toidusektori strateegiline tähtsus ei kajastu piisavalt ei riiklikes otsustes ega Euroopa tasandi läbirääkimistes.

Täna on otsustav hetk. Euroopa Liidu järgmise eelarveperioodi (2028–2034) läbirääkimised määravad ära Eesti põllumajanduse konkurentsivõime järgmisteks aastateks. Küsimus ei ole ainult põllumajanduspoliitika toetuste mahu, vaid selles, kas Eesti tagab oma põllumajandus- ja toidutootjatele piisavad ja sihipärased vahendid riigiplaani kaudu.

Eriti oluline on, et põllumajanduse sissetulekulõhe ehk **agri-prosperity gap** vahendid (546 mln eurot) suunataks täies ulatuses põllumajanduse ja toidutootmise konkurentsivõime tugevdamisele. Et need ei hajutataks laiali mittetootlike tegevuste rahastamiseks, vaid kasutataks strateegiliselt investeeringuteks – toodangu, tootlikkuse ja lisandväärtuse kasvatamiseks.

See ei ole põllumajandus- ja toidusektori kitsas huvi. See on Eesti majanduse, regionaalarengu ja julgeoleku küsimus. Ilma konkurentsivõimelise põllumajanduseta ei ole ka tugevat toidutootmist, elujõulisi maapiirkondi ega kriisikindlat riiki.

Sellest lähtudes teeb Eesti põllumajandus- ja toidusektor Vabariigi Valitsusele järgmised ettepanekud:

- **Seada MFF 2028–2034 läbirääkimistel valitsuse prioriteediks** eesmärk tagada põllumajandusele piisav rahastus ja õiglane koht ELi eelarves.
- **Tagada, et Eesti riigiplaanis suunatakse maksimaalne võimalik eelarve põllumajanduse ja toidutootmise konkurentsivõime suurendamiseks**, mitte ei killustata vahendeid mittetootlike tegevuste rahastamiseks.
- **Seejuures suunata põllumajanduse sissetulekulõhe ehk agri-prosperity gap vahendid (546 mln eurot) täies ulatuses tootlikkuse, investeringute ja lisandväärtuse kasvu toetamiseks põllumajanduses ja toidutööstuses.**
- **Seista aktiivselt võrdsete konkurentsitingimuste eest Euroopa Liidus**, sh toetuste ühtlustamine ja nõuete proportsionaalsus.
- **Luua Vabariigi Valitsuse ning põllumajandus- ja toidusektori vahel püsiv kõrgetasemeline dialoog**, mis võimaldab strateegilisi otsuseid kujundada koostöös ja ettevaatavalt.

Eesti põllumajandussektor on valmis olema partner, kes pakub lahendusi, investeerib ja loob väärtust. Kuid selleks on vaja riigipoolseid selgeid poliitilisi valikuid ja strateegilist juhtimist.

19. märtsi aktsioon on esimene signaal.

Kutsume Vabariigi Valitsust tegutsema nüüd.

Lugupidamisega

/digitaalselt allkirjastatud/

Kerli Ats

Juhatuses esinaine
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

/digitaalselt allkirjastatud/

Timo Varblas

Juhatuses liige
Eestimaa Talupidajate Keskkliit

/digitaalselt allkirjastatud/

Hannes Prits

Juhataja
Põllumeeste ühistu Kevili

/digitaalselt allkirjastatud/

Janel Jan-Marcus Lohvart

Juhatuses esimees
Eesti Noortalunikud MTÜ

